

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A községi szocializmus kudarca*

Forrás: *Magyar Kereskedők Hapja*

Bp.
(Hely)

1913 IX 27
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

389.65

Hely

Idő

1913

Személy

Helyszám

Köz. nyomt. XX. é. 23. sz.

A községi szocializmus kudarca.

A székesfővárosnál öt esztendő óta kommunalizáló láz dühöng. A fogyasztó közönség érdekének ürügye alatt a főváros mindenféle üzemet és vállalkozást kapart a keze közé és a magánvállalkozás legveszedelmesebb konkurensévé csapott fel. A fővárosnak ezt a magángazdasági tevékenységét kudarc kudarc után éri és most legutóbb a fővárosi kenyérgyár volt kénytelen a veszteséges üzem elkerülése végett a kenyér árát felemelni.

A tanács nagytekintetű szocialistái annak idején azzal az indokolással csinálták meg a hatósági kenyérgyárat, hogy a pékeknek olyan verseny-vállalatot támaszszanak, amely a kenyér árának leszorítására fog vezetni. Már első percben világos volt, hogy a hatósági kenyérgyár, amely a budapesti kenyérszükségletnek csak alig huszadrészét képes produkálni, a kenyér árát egyáltalán nem lesz képes olcsóbbá tenni. Tényleg így is lett: a hatósági kenyér még csak egy fillérrel sem volt képes leszorítani a budapesti kenyér árát. Ellenben a székesfővárosi kenyérgyár kénytelen most a saját kenyérének árát felemelni, nehogy ez a városi üzem is veszteséggel dolgozzék.

Ugyanilyen kudarc érte a székesfővá-

rost a közlemezési üzem egyéb ágazataiban is. A főváros élelmiszer-bódékat állított fel, amelyekben mindenféle élelmicikket árul és amelyek éles versenyt támasztanak nemcsak a piaci árusoknak, hanem a kereskedőknek is. Ezek a cikkek alig olcsóbbak és e mellett még csak az a biztonság sincsen meg, hogy a minőségük jobb. Igen sok panasz merül fel ugyanis a hatósági bódékban árusított élelmiszerek kvalitása ellen, úgy, hogy a fővárosi üzem sem jobbat, sem olcsóbbat nem képes szállítani. De azért a közlemezési ügyosztály ezerkaru vezetője, Folkusházy tanácsnok ur újabb 400.000 koronát szavaztatott meg magának az üzem kibővítésére, ami annyit jelent, hogy a kudarcot vallott bódék száma ismét szaporittatni fog és a hatósági eladás tárgyát képező cikkek köre még mindig ki fog bővítettetni. Most már arról is van szó, hogy a székesfőváros a mézárásoknak csináljon konkurenciát hatósági mézárások felállításával, holott a hasonló kísérletek minden nagy városban, így legutóbb Bécsben is, a legszerencsétlenebbül végződtek.

Az egész községi szocializmus nem egyéb hangzatos jelszavak gyakorlati megvalósításánál, amely azonban nagyon veszedelmes a főváros háztartására nézve, mivel ezek a kísérletek igen költségesek. Még az is nagyon kérdéses, vajjon végeredményben a legnagyobb fővárosi üzem, a gázgyártás

eléri-e majd azt a rentabilitást, amelyet tőle vártak. A főváros a közvilágítás terén ezenfelül még egy villamossági teleppel is kísérletezik, amely most van épülőfélben és amely sok milliót fog elnyelni. Ismeretes a polgármesternek az a törekvése is, hogy a közlekedést a fővárosnak lefoglalja és e célból a Városi villamos részvényeit megszerezte. Az egész eredmény eddig az, hogy a főváros a részvényeken az árfolyam-csökkenés következtében csaknem három milliót veszített és évről-évre kénytelen ráfizetni a részvényvásárláshoz szükséges kölcsönpenzek kamatára, mely az osztalékból ki nem telik. Ellenben a közlekedés ezeken a vonalakon egy hajszálnyival sem lett jobbá, mint amilyen volt annakelőtte. Hol van hát ennek a nagy tőkebefektetésnek szociális hatása?

Hogy mennyire elfajult a kommunalizációs düh, azt illusztrálja a főváros saját műhelyeinek és ipartelepeinek elszaporodása. Egyes ambiciózus hivatalfőnökök a fővárosi személyzet egyenruha-, cipő- és egyéb szükségleteit is saját városi műhelyekben akarják előállítani, és a köztisztasági személyzet szükségleteit tényleg fővárosi műhelyben készítik. A főváros tehát nemcsak fürdő-vállalkozó, villamos nagyrészvényes, háziur, gázgyáros, élelmiszerárus, pék, hanem már ruha- és cipőföldöző is. Csizmatalpalás és ruhaföldözés, mint ható-